

Lausunto
30.6.2014

Liikenne- ja viestintäministeriö

Asia: Ajokorttien myöntämisen siirtäminen Liikenteen turvallisuusvirastolle

Autoliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tässä asiassa.

Yleistä

Yleisellä tasolla ajatus ajokorttihanlinnon keskittämisestä yhdelle viranomaistoimijalle on hyvä ja kannatettava. Nykyisessä järjestelmässä on päällekkäisyyksiä eikä kansalaisten ole helppoa ymmärtää, mikä tehtävä kullekin toimijalle kuuluu. Kansalaisten ja yritysten kannalta hallintomenettelyn keskeisiä tekijöitä ovat palvelun laatu ja hinta. Ajokorttihanlinnon lupapalvelut rahoitetaan suoritemaksuilla, jotka kattavat toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Liikenteen turvallisuusvirastolla (Trafi) ei ole alueorganisaatiota, jota nyt esitetty tehtävän siirto Poliisilta edellyttää. Viraston tarkoituksena onkin ostaa palvelu yksityisiltä toimijoilta.

Kilpailutus ja markkinat ajokorttihanlinnossa

Trafi ei ole aiemmin onnistunut kilpailutuksessa kovinkaan hyvin. Tämä osaamisen puute on nostanut merkittävästi palveluista perittäviä maksuja. Nyt esitetyn mukaisesti valtion hallinnosta Poliisilta vähenee 115 henkilötyövuotta ja Trafissa tulee lisää 10-15 henkilötyövuotta. Erotukseksi jäävästä henkilöresurssista merkittävä osa aiotaan hankkia yksityisiltä toimijoilta. Kansalaisten kannalta keskeistä on, että hankita osataan kilpailuttaa ja että kilpailutuksen edellytyksenä olevat markkinat ovat aidosti olemassa.

Aikaisemmat kokemukset kilpailutuksesta ovat huonoja. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi kilpailutti vuonna 2010 kuljettajatutkintojen vastaanoton vuosille 2011-2014. Se sai tarjouskilpailussa yhden tarjouksen, jonka antoi A-Katsastus Oy:n tytäryhtiö Ajovarma Oy. Tarjouskilpailussa tutkintojen vastaanoton hinnat nousivat 40 prosentilla. Esimerkiksi henkilöauton ajokortin eli B-tutkinnon teoria- ja ajokokeiden yhteishinta nousi vuoden 2011 alusta seuraavaan vuoteen 58 eurosta 81 euroon. Vuonna 2013 hinta oli 87 euroa. Suomessa kuljettajatutkinnon voi vastaanottaa vain Ajovarma Oy joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta.

Autoliitto selvitti mihin hinnannousun tuoma lisätulo päätyi vuonna 2011. Ajovarma Oy:n tilinpäätöstietojen perusteella yhtiön vuoden 2010 liikevaihto oli 7,96 miljoonaa euroa ja liiketoiminnan tulos 639 000 euroa. Vuonna 2011 yhtiön liikevaihto oli 11,5 miljoonaa euroa ja liiketoiminnan tulos 3,78 miljoonaa euroa. Yhtiön liikevaihto kasvoi kilpailutuksen jälkeen 45 %. Liikevaihdon 3,54 miljoonan euron kasvusta liiketulokseen tuloutui noin 90 % eli 3,14 miljoonaa euroa edellistä tilikautta enemmän. Yhtiön henkilöstömäärä lisääntyi neljällä 132 työntekijään. Käytännössä siis kilpailutuksen seurauksena tapahtunut hinnannousu meni kokonaan yhtiön tulokseen ja sen omistajille.

Menettely, jolla asia Trafissa hoidettiin, oli kilpailutuksen irvikuva, kun lopullisia tarjouksia saatiin yksi. Kilpailutuksen taustalla on joko osaamattomuus tai se, ettei tällaista viranomaistoimintaa voi lainkaan kilpailuttaa. Seuraavan kerran kilpailutus on järjestettävä vuonna 2014.

Ennen kilpailutusmenettelyyn ryhtymistä ja nyt esitettyä ajokorttihallinnon osittaista ulkoistamista on syytä selvittää asiantuntijoilla, onko kilpailun edellytyksiä ylipäättään olemassa. Mikäli aito kilpailutus ei ole mahdollinen, tulee tehtävä säätää lailla Trafín itsensä hoidettavaksi viranomaispalveluksi. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi viranomaisten yhteisen palvelutoimipisteverkoston kautta.

Kansalaisten kannalta ei ole yhdentekevää mitä julkiset palvelut ja niiden tuottaminen maksaa.

Lyhytaikainen ajokortti

Hallituksen esityksen luonnoksessa esitetään luopumista lyhytaikaisesta ajokortista. Luopuminen vähentää turhaa hallintoa ja selkeyttää ajokortin myöntämisprosessia. Sen toteuttamisella ei ole liikenneturvallisuusvaikutuksia.

Kunnioitavasti,

Pasi Nieminen

Autoliitto Ry